

KÖZBESZERZÉSI
HATÓSÁG

A KÖZBESZERZÉSI HATÓSÁG ÚTMUTATÓJA

2013. november 29.

2013

141

KÖZBESZERZÉSI HATÓSÁG

A Közbeszerzési Hatóság útmutatója

a részekre bontás tilalma alkalmazásához

(KÉ 2013. évi 141. szám; 2013. november 29.)

A közbeszerzési törvény (Kbt.) 2013. július 1-jén hatályba lépett módosítása alapvetően megváltoztatta a 18. § (2) bekezdésének, az ún. egybeszámítási szabálynak a szövegét.

A törvény módosításának célja a kapcsolódó miniszteri indokolás szerint az volt, hogy a becsült érték számításának szabályait összhangba hozza az uniós jogi követelményekkel.

Az Európai Unió közbeszerzési irányelvei és a hozzájuk kapcsolódó uniós bírósági gyakorlat azt követelik meg, hogy az ajánlatkérő – értékét tekintve – ne bontson részekre olyan közbeszerzéseket, amelyek egy egységes beszerzésnek minősülnek. A hazai jogban az egybeszámítási kötelezettség az elmúlt másfél évtizedben a részekre bontás tilalmán túlmutató, önálló logikájú szabályrendszerrel fejlődött. A Kbt. 2013. július 1-jén hatályba lépett módosítása most ezt a korábbi szabályozást és gyakorlatot kívánja alapjaiban megváltoztatni.

Mit jelent a részekre bontás tilalma?

Kbt. 18. § (1) Tilos e törvény, vagy e törvény Második Része alkalmazásának megkerülése céljából a közbeszerzést részekre bontani.

(2) Amennyiben egy építési beruházás vagy szolgáltatás-megrendelés, vagy hasonló áruk beszerzésére irányuló közbeszerzés részekre bontva, több szerződés útján valósul meg, a becsült érték meghatározásához az összes rész értékét kell figyelembe venni.

A Kbt. 18. § (1) bekezdése fogalmazza meg, hogy tilos a közbeszerzési kötelezettség vagy a szigorúbban szabályozott uniós eljárásrend alkalmazásának megkerülése céljából a közbeszerzést részekre bontani. **Részekre bontás alatt azt kell érteni**, amikor az ajánlatkérő **egy közbeszerzést több szerződéssel valósít meg úgy, hogy azok értékét külön-külön veszi figyelembe a becsült érték megállapításakor** és ezáltal nem alkalmazza a Kbt.-t, vagy nem a magasabb érték szerint alkalmazandó eljárási szabályok szerint folytatja le az egyes közbeszerzési eljárásokat.

A részekre bontás tehát mindig a becsült érték számításával kapcsolatban elkövetett jogsértés. Egy közbeszerzést több szerződéssel, külön időpontokban megvalósítani nem jogsértő, csak abban az esetben, ha az ajánlatkérő a becsült érték számításánál ezen szerződések értékét nem adja össze. A részekre bontás tilalma megsértésének megállapításához nem szükséges, hogy az ajánlatkérő magatartásában a megkerülésre irányuló szubjektív

KÖZBESZERZÉSI HATÓSÁG

szándék, illetve célzat tetten érhető legyen.¹

A Kbt. 18. § (2) bekezdésében foglalt szabály valójában a részekre bontás tilalmát kimondó előírás tükörképe. Amennyiben egy közbeszerzést több szerződéssel valósít meg az ajánlatkérő, ezek értékét a becsült érték megállapításakor össze kell adni, és minden egyes szerződésre vonatkozóan az alkalmazandó szabályokat a teljes becsült érték alapján kell meghatározni.

Mi számít egy közbeszerzésnek, amellyel kapcsolatban több szerződés értékét egybe kell számítani?

- műszaki-gazdasági funkcionális egység
- időbeli összefüggés

Az Európai Unió Bírósága (Bíróság) ítéleteiben – amely az irányelveknek a tagállami jogalkalmazók számára is követendő értelmezését adja – funkcionálisan közelíti meg, mit kell egy közbeszerzés alatt érteni. A funkcionális megközelítés azt jelenti, hogy a Bíróság egy, az irányelvek célját érvényre juttató tartalmi szempontrendszer alapján ítéli meg az egy beszerzés fennállását (függetlenül attól, hogy pl. államháztartási okok miatt az ajánlatkérő azt több szerződésként kötötte meg).

Műszaki-gazdasági funkcionális egység

A Bíróság a C-16/98. sz. ítéletében kimondta: az egy építési beruházás fennállásának megítélésekor a gazdasági és műszaki funkció egysége a döntő szempont. A Bíróság rámutatott, azt kell vizsgálni, hogy a külön szerződésekben foglalt építési munkák együtt egy funkciót töltenek-e be, mind műszaki, mind gazdasági értelemben. Az ítéletből következik, hogy a közbeszerzés tervezésekor az építési munkák eredményének gazdasági és műszaki rendeltetése, funkciója a kiindulópont és attól függően kell megítélni, hogy egy szerződéssel vagy több szerződéssel valósíthatóak-e meg a beruházások. A Bíróság a C-574/10. sz. ítélete alapján a beszerzés egységének megítéléséhez az építési beruházások kapcsán alkalmazott **műszaki-gazdasági funkcionális egység** irányadó szempontja más beszerzési tárgyak esetében is mérvadó (lásd az ítélet 41. pontját).

Lényeges, hogy mindig **az adott eset egyedi körülményeinek megfelelően** kell megítélni az egy közbeszerzés fennállását. A műszaki-gazdasági funkció egysége, mint fő szempont mellett, **más körülmények** is lehetnek, melyek az adott esetben az egy közbeszerzés fennállását támasztják alá. Ilyen tényezők lehetnek különösen:

- az egységes tervezés és döntés
- ugyanazon ajánlatkérő személye
- azonos jogalap és azonos feltételek a szerződések megkötésekor.

---

¹ Az Európai Unió Bíróságának C-574/10. sz. ítélete alapján.

KÖZBESZERZÉSI HATÓSÁG

Időbeli összefüggés

Szintén nagyon fontos tényező az egy közbeszerzés megítélésakor az **időbeli összefüggés**, amely azonban nem feltétlenül jelent teljes egyidejűséget. Az egy közbeszerzés funkcionális megközelítését alkalmazva nem lehet az adott beszerzés tárgyától és feltételeitől függetlenül, általános érvénnyel megmondani, hogy pontosan milyen időtartam alatt megvalósított beszerzések számíthatók egybe. Egy hosszabb idő alatt megvalósuló építési beruházáshoz kapcsolódó mérnöki szolgáltatások beszerzésénél pl. nem bontja meg a beszerzés egységét az sem, ha évente kerül sor szerződések megkötésére, melyek egy időben összefüggő folyamatba épülnek. Ha viszont a beruházás valamilyen okból megszakad, és évek múlva kell újabb szerződéseket kötni a folytatásra, már nem az eredetivel egy közbeszerzésről beszélhetünk.

A Bíróság gyakorlata alapján az ajánlatkérő költségvetési tervezésével összefüggő indokok nem törik meg egy beszerzés funkcionális egységét. Így például ha egy feladat elvégzésére ajánlatkérő azért köt két egymást követő évben egy-egy szerződést, mert a később elvégzendő részfeladatot érintően a költségvetési fedezettel csak a második évben fog rendelkezni, ez nem ad lehetőséget a szerződések értékének külön kezelésére.

Hogyan vizsgálható a műszaki-gazdasági funkció egysége?

A műszaki és gazdasági funkció egysége az **adott beszerzés tárgyával és feltételeivel összefüggésben** vizsgálható minden esetben. Nincs konkrét szabály, mindig a konkrét beszerzés a döntő.

Építési beruházások

Építési beruházásokkal kapcsolatban több európai ország gyakorlatában az az értelmezés vált elfogadottá, amely szerint egy több szakaszra tagolódó projekt elemei akkor értékelhetőek külön építési beruházásként, amennyiben teljes értékű és önálló műszaki-gazdasági funkció betöltésére önmagukban alkalmasak (pl. az egymást követően épülő útszakaszok közlekedésileg és műszakilag önállóan is betöltik funkciójukat).

Az építési beruházások közbeszerzésének részletes szabályairól szóló 306/2011. (XII. 23.) Korm. rendelet 2. § (2) bekezdése ugyanazon építési beruházásnak minősíti az egy építési engedélyben több szakaszra bontott beruházást. Ez a szabály további segítséget nyújt az ugyanazon építési beruházás megítéléséhez, az egy építési engedély is a beruházás egységét mutatja. Több engedély ugyanakkor természetesen nem zárja ki az egy építési beruházás megvalósulását.

KÖZBESZERZÉSI HATÓSÁG

Árubeszerzések

A Kbt. 18. § (2) bekezdése kifejezetten utal arra, hogy az egy közbeszerzés fennállása tekintetében az áruk hasonlósága meghatározó szempont. A Kbt.-t módosító törvényjavaslat indokolása alapján az árubeszerzés műszaki és gazdasági funkcionális egysége elsősorban abban érhető tetten, hogy az áruk egyetlen cél megvalósítását szolgálják és emellett tartalmilag is hasonlóak vagy funkciójuk betöltésére együttesen alkalmasak.

Áruk tekintetében hasonló áru alatt olyan termékeket kell érteni, amelyek azonos vagy hasonló felhasználásra szolgálnak, például különféle élelmiszerek vagy különböző irodabútorok. Tipikusan egy az adott területen működő gazdasági szereplő tartana ilyen termékeket árukészletében. Sajnos, jelenleg nem áll rendelkezésre olyan bírósági ítélet, amely kifejezetten áruk tekintetében adna iránymutatást a beszerzés részekre bontásának tilalmához. A közbeszerzési irányelvek és a Kbt. szövege is kiemeli, hogy az áruk esetében alapvetően az **áruk hasonlósága fontos szempont az egy közbeszerzés meghatározásához**. A hasonló áru fenti fogalmából látható, hogy a jogszabály szövegben szereplő „hasonló” kifejezés a közvetlen felhasználási cél, a funkció szem előtt tartásával ítélni lehet meg. Áruk esetében így e két vizsgálati szempont nem mindig válik el egymástól, a hasonlóság – amennyiben nem állnak fenn objektív indokok, amelyek egyértelműen e beszerzések funkcionális önállóságát igazolják – sok esetben kifejezi a funkcionális egységet is. Ha pl. az ajánlatkérő feladatainak ellátásához szoros időbeli összefüggésben irodabútorokat szerez be, nem különítheti el ezek értékét arra hivatkozással, hogy azokat eltérő területi kirendeltsége fogja használni. Adott esetben lehetnek azonban objektív körülmények, amelyek hasonló áruk esetében megalapozzák a beszerzések önállóságát. Például egyes áruk beszerzésére nemzetközi társfinanszírozással, kifejezetten egy meghatározott külön célhoz kötött és eltérő feltételek szerint kerül sor.

Szolgáltatás-megrendelések

Míg áruk esetében a jogszabály szövegéből kiindulva a hasonlóság a műszaki funkció egységét is kifejezi, szolgáltatások esetében nem a hasonlóság a vizsgálat első szempontja. Szolgáltatások kapcsán a C-574/10. sz. ügyben hozott ítéletében a Bíróság több szakaszra bontott tervezői és mérnöki szolgáltatások egységét arra tekintettel mondta ki, hogy azok egy építési beruházás megvalósításához kapcsolódtak és ugyanolyan tartalmú szolgáltatások voltak. A beszerzéseket tehát első sorban az egy közös cél, – mely a hivatkozott esetben az ugyanazon építési beruházáshoz kapcsolódás volt – kapcsolja össze, ennek keretein belül fontos szerephez juthat adott esetben a beszerzés egységének megítélésakor a szolgáltatások tartalmi hasonlósága. Az egy cél megvalósítására irányuló szolgáltatások egységét alátámasztó szempontok között lehet a jogalkotói indokolás alapján az is, ha a szolgáltatások funkciójuk betöltésére csak együttesen alkalmasak (pl. egy tanulmány írása és az azt megalapozó közvélemény kutatás). Az ítélet alapján felhívjuk a figyelmet arra, hogy ha ugyanazon építési beruházáshoz az ajánlatkérő megrendel vázlatot, engedélyezési és kiviteli terveket – amennyiben sajátos egyedi körülmények nem támasztják alá az ellenke-

KÖZBESZERZÉSI HATÓSÁG

zójét – ezeket a becsült érték szempontjából egy közbeszerzésként kell kezelni már a folyamatot elindító első tervezési feladat megrendelésekor.

Olyan jellegű szolgáltatások esetében, melyek többféle egyértelműen eltérő területhez köthetnek (pl. különféle, egymástól szakmailag lényegesen eltérő tárgyú oktatás, vagy eltérő szakterületeken nyújtott tanácsadás), alapvetően azok a beszerzések tekinthetők tartalmilag egységesnek, amelyek azonos szakterülethez vagy szakmához tartoznak, de a megítélés során szerephez juthat a szükséges végzettség-képzettség is, illetve, hogy tipikusan egy vállalkozó képes lehet-e a szolgáltatásokat teljesíteni. Így például egy képzésért felelős szervezet nyelvoktatásra és mérlegképes könyvelői szakma oktatására kötött szerződéseit nem kell egy beszerzésnek tekinteni.

Szolgáltatások megrendelése esetében tehát az ajánlatkérőnek a műszaki-gazdasági funkció egysége körében elsődlegesen azt kell vizsgálnia, hogy a szolgáltatások egy cél megvalósítását szolgálják-e. Amennyiben igen, akkor kell a szolgáltatások egységét alátámasztó további szempontokat vizsgálnia.

Az egy közbeszerzés határait nehezebb általános fogalmakkal körülírni, mint az adott helyzetben az ésszerűséget figyelembe véve felismerni. Kétségtelen, hogy az ajánlatkérőnek a törvényi szabályok egyedi esetre alkalmazása során a körülményeket mérlegelve kell döntést hoznia az egy közbeszerzés fennállásáról. Ennek során különösen a **rendeltetésszerű joggyakorlás** alapelveire hívjuk fel a jogalkalmazók figyelmét. A közbeszerzés lényege, hogy a közszféra megrendelése során biztosítsa a versenyt. Különösen az uniós forrásból megvalósuló közbeszerzések esetén kell figyelmet fordítani arra, hogy az utólagos ellenőrzés során nehezen lesz alátámasztható a beszerzések külön egységként kezelése, ha egy projekten belül ugyanazzal a vállalkozással köt ajánlatkérő több ugyanolyan, de legalábbis hasonló tárgyú szerződést, amelyeket nem a szerződések összeadott becsült értéke alapján megállapított eljárási szabályok szerint kötött meg.

Milyen példák találhatóak az Európai Unió Bíróságának gyakorlatában?

A **C-16/98. sz.** ügyben hozott ítéletében a Bíróság a gazdasági és műszaki funkció egységének szempontja alapján megállapította, hogy az egyidejűleg megkezdett, a villamosenergia-ellátó hálózaton és a közvilágítás hálózatán végzendő építési munkákra vonatkozó, területileg felosztott beszerzések közül a villamosenergia-ellátó hálózatra vonatkozó munkákat egybe kellett volna számítani. Ezzel szemben a közvilágítási hálózat munkáinak felosztása nem minősült jogsértőnek, mert az egyes települések közvilágítása nem feltétlenül áll összeköttetésben, illetve függ egymástól, és bár az ilyen hálózatok gazdasági és műszaki funkciója egyébként ugyanaz, a perben a Bizottság nem támasztotta alá, hogy az adott esetben *egy közös funkciót* szolgáltassanak. A Bíróság kifejtette, hogy az „egy beruházás meglétének mérlegelését (...) a betöltött gazdasági és műszaki funkcióhoz ké-

KÖZBESZERZÉSI HATÓSÁG

pest kell mérlegelni” [38. bekezdés]. Ezt mindenkor a vizsgált beszerzések „kontextusa és sajátosságai függvényében kell mérlegelni” [65. bekezdés].

C-271/08. sz. ügy alapjául szolgáló esetben egyes önkormányzatok keretmegállapodásokat írtak alá munkáltatói nyugdíj szolgáltatás biztosítására – az önkormányzati munkáltatói és munkavállalói érdekképviseleti szervezetek által kollektív szerződésben megnevezett – egy vagy több szolgáltatóval, amely megállapodások rögzítették, hogy az egyedi biztosítási jogviszonyt létrehozó szerződés megkötése iránt milyen feltételekkel fordulhatnak maguk a munkavállalók a szolgáltatókhoz. A Bíróság megállapította, hogy az egyes önkormányzatoknak a szolgáltatókkal külön-külön kötött keretmegállapodásaik értékét együtt kellett volna figyelembe venni, mert egy ilyen esetben, ahol a szerződések tárgya lényegét tekintve egységes, mesterséges részekre bontást jelentene, amennyiben a becsült érték kiszámítása a szerződések számától függene.

A **C-574/10. sz.** ügyben egy önkormányzat egy sport- és rendezvénycsarnok felújításához kapcsolódóan 2008-2010. évek között minden évben megbízta ugyanazon irodát a következő kivitelezési szakaszhoz kapcsolódó tervezési, műszaki ellenőrzési és egyes szakmérnökök kiválasztására vonatkozó feladatokkal. A Bíróság megállapította, hogy az ugyanazon építménnyel kapcsolatosan tervezői és mérnöki szolgáltatásokra kötött több szerződés műszaki és gazdasági szempontból egységet képzett, annak ellenére, hogy a beruházás előrehaladása során egyes szakaszokra külön-külön kötötték meg a szerződéseket. A Bíróság kiemelte, hogy a szolgáltatások mindegyike ugyanazon épület egy felújítási beruházásához tartozott, és bár az egyes szakaszokhoz kapcsolódó feladatok között voltak eltérések, alapvetően mindig tipikus mérnöki feladatok ellátásáról volt szó, amelyek díjazási módja is megegyezett. Következésképpen ezek a szolgáltatások gazdasági és műszaki szempontból belső koherenciát és funkcionális folytonosságot mutatnak, amelyet nem tör meg a szolgáltatások szakaszolása.

Előfordulhat-e, hogy eltérő beszerzési tárgyakra kötött szerződések értékét is egységként kell kezelni?

Az uniós esetjogból ismert eddigi példák arra vonatkoznak, hogy több szerződés értékének összeadására azonos beszerzési tárgyak esetében van szükség. Mindaddig a hazai gyakorlat is elkülönítetten kezelte a különböző beszerzési tárgyakra tartozó szerződéseket. Az egy közbeszerzés műszaki-gazdasági funkcionális egysége szempontját előtérbe helyező megközelítés is jellemzően azt az eredményt hozza, hogy a különböző beszerzési tárgyak nem számíthatóak egybe. Így e tekintetben a korábbi gyakorlat főszabály szerint továbbra is követhető.

A Kbt. maga is nevesít azonban néhány esetet, amikor különböző tárgyú szerződések funkcionálisan annyira szorosan kapcsolódnak, hogy nem tekinthetők önálló beszerzésnek,

KÖZBESZERZÉSI HATÓSÁG

hanem egy közbeszerzést alkotnak. Ilyen – többek között – a Kbt. 13. § (3) bekezdésében nevesített eset, amikor is az árubeszerzés becsült értékébe a beállítás és üzembe helyezés értékét is be kell számítani.

Hogyan viszonyul az egy közbeszerzés fogalma a támogatott projekthez?

Az egy közbeszerzés fogalmát a **közbeszerzési irányelvek céljának megfelelő**, a Bíróság által kialakított **önálló szempontrendszer** szerint kell értelmezni. Ugyanezen szempontrendszert kell alkalmazni abban az esetben is, ha a vizsgált szerződések egy uniós támogatáspolitikai értelemben vett projekt (a továbbiakban: projekt) keretébe tartoznak. A támogatási projekt tehát semmi esetre sem azonosítható az egy közbeszerzés keretével.

A közbeszerzési jog által alkalmazott, egy közbeszerzéshez tartozó szerződések funkcionális egységének megállapítása körében ugyanakkor releváns lehet az a körülmény, hogy egyes beszerzések egy projekt keretében valósulnak meg. A Kbt.-t módosító törvény indoklása is említést tesz az azonos funkció, illetve cél kapcsán a projektek jelentőségéről. Az indoklás szerint „az uniós források gyorsabb és hatékonyabb felhasználásához is hozzájárul a módosítás azáltal, hogy nem követeli meg az eltérő projektekhez kötődő hasonló szolgáltatások egybeszámítását – feltéve hogy sajátos körülmények, pl. hogy az ajánlatkérő egy időben összevontan bonyolítja a beszerzést – nem alapozzák meg kifejezetten a szerződések egységét.”

Amikor az ajánlatkérő olyan helyzettel szembesül, amelyben nem tudja egyértelműen eldönteni, hogy több szerződés egy közbeszerzésnek tekintendő-e, a mérlegelés során javasolt figyelembe vennie, hogy az Európai Unióból származó forrás felhasználása esetén az utólagos ellenőrzések egy projektet és a projekten belül megvalósított közbeszerzéseket vizsgálnak és a közbeszerzés mellőzése – az egyéb jogkövetkezmények mellett – a támogatás teljes összegének visszafizetését vonhatja maga után.

Milyen esetben kell egy éves beszerzési értéket figyelembe venni becsült értéként?

A Kbt. 13. §-a a következőket rögzíti:

13. § (1) Az árubeszerzés vagy a szolgáltatás becsült értéke a rendszeresen vagy az időszakonként visszatérően kötött szerződés esetében:

a) az előző naptári év során kötött azonos vagy hasonló tárgyú szerződés, vagy szerződések szerinti tényleges ellenszolgáltatás, módosítva a következő naptári év alatt várható mennyiségi és értékbeli változással, vagy

KÖZBESZERZÉSI HATÓSÁG

b) az első teljesítést követő, a következő tizenkét hónap alatti vagy a tizenkét hónapnál hosszabb időre kötött szerződés, vagy szerződések időtartama alatti becsült ellenszolgáltatás.

Az ajánlatkérőknél többnyire vannak olyan áru- vagy szolgáltatás beszerzési igények, amelyek a feladatuk ellátása vagy a szervezeti működés biztosítása érdekében szükségesek, és előre látható módon rendszeres jelleggel vagy időszakonként visszatérően felmerülnek (pl. irodaszerek, vagy folyamatosan ellátott étkeztetéshez szükséges élelmiszerek, rendszeres fuvarozás vagy takarítás stb.). Ilyen esetekben akkor is a 13. § (1) bekezdés *a)* vagy *b)* pontja szerint meghatározott egy éves értéket kell figyelembe venni, ha az adott szerződés időtartama nem haladja meg az egy évet.

A fenti szabály azonban nem zárja ki, hogy egyedileg lehessen árukat vagy szolgáltatásokat beszerezni, amennyiben a rendszeres beszerzésektől eltérően nem előre tervezhető módon merül fel egy elkülönített beszerzési igény. Példaként említhető, ha egy intézmény minden évben előre tervezett módon nagy összegben rendel könyveket könyvtára számára, az éves megrendelések értéke nem bontható szét. Amennyiben azonban az előre tervezett éves beszerzésektől függetlenül merül fel, hogy adott alkalomra (pl. egy konferenciára) kisebb értékben könyvet vásárolnának, arra már nem alkalmazandóak a hasonló áruk rendszeres beszerzésére vonatkozó becsült érték számítási szabályok, hanem a Kbt. 18. § (2) bekezdése alkalmazandó és a beszerzés értéke önállóan határozandó meg, tekintettel a beszerzések funkcionális egységének hiányára. Egy másik példával élve, ha az ajánlatkérő minden évben köt szerződéseket az általa kezelt ingatlanokban végzendő takarítási szolgáltatásra, az előre láthatóan rendszeres jelleggel felmerülő beszerzési igényeire olyan módon kell a közbeszerzést megvalósítania, hogy – amennyiben nem egy ennél hosszabb idejű szerződést köt – a takarítási szolgáltatások egy éves összesített értékét veszi figyelembe. Ha azonban az adott év során a tervezéskor még nem előre látható módon egy olyan ingatlan is kezelésébe kerül, amelynek takarítására külön kell szerződést kötnie, ennek a beszerzésnek az értékét nem a Kbt. 13. §-a szerint kell meghatározni.

A Kbt. 13. §-ának alkalmazása kapcsán utalunk arra is, hogy ha egy beszerzés a Kbt. valamely becsült érték számítási szabálya alapján közbeszerzési kötelezettség alá tartozik, az ajánlatkérő nem hivatkozhat arra, hogy egy másik becsült érték számítási szabály alapján a becsült érték nem érné el a közbeszerzési értékhatárt (Kbt. 11. § (3) bekezdés).

Hogyan kell értelmezni a Kbt. 18. § (3) bekezdését?

A Kbt. 18. § (3) bekezdése lehetővé teszi egy közbeszerzésről kisebb értékű szerződések leválasztását, ezáltal segíti a kisebb vállalkozások piacra jutását és egyben megkönnyíti az ajánlatkérők helyzetét is. A rendelkezés kizárólag az uniós értékhatárt elérő értékű közbeszerzések esetében értelmezhető, hiszen a leválasztható kisebb szerződések nemzeti eljárásrendben közbeszerzési kötelezettség alatt maradnak. A szabály értelmében nemzeti eljárásrend szerint köthető meg az uniós közbeszerzésről leválasztott, a törvényben rögzített értékhatárt el nem érő összegű egy vagy több szerződés, amelynek korlátját jelenti

KÖZBESZERZÉSI HATÓSÁG

azonban, hogy az így leválasztott részek összértéke nem haladhatja meg annak az értéknek a húsz százalékát, amely a teljes közbeszerzés értéke.

A 18. § (4) bekezdése iránymutatást ad azzal kapcsolatban, hogy az így leválasztott részek értéke a nemzeti eljárásrendben alkalmazható eljárásfajta meghatározása szempontjából külön kezelhető. A közbeszerzés azon részének becsült értékeként, amelyről az ajánlatkérő a részeket leválasztotta, a 11. § (1) bekezdés és 18. § (1)-(2) bekezdése alapján továbbra is a teljes közbeszerzés becsült értékét kell tekinteni. Ilyen esetben tehát mindig sor kerül egy uniós eljárásrendben lefolytatott közbeszerzési eljárásra is.

A leválasztott szerződések becsült értékének meghatározása tekintetében is felhívjuk azonban az ajánlatkérők figyelmét a rendeltetésszerű joggyakorlás követelményére. Amennyiben egy közbeszerzés keretében 20%-ot meg nem haladó értékű, tárgyakat tekintve elkülöníthető beszerzések merülnek fel, erre vonatkozóan alkalmazható a Kbt. 18. § (3) bekezdése, az ajánlatkérő magatartása azonban nem irányulhat egy tárgyat tekintve egyértelműen egységes szerződés mesterséges szétdarabolására. Az ajánlatkérőnek a tárgy szerint leválasztott szerződések becsült értékét kell először meghatározni, nem pedig az eljárási rezsimhez igazítania a becsült értéket.

Különösen európai uniós forrásból megvalósuló beszerzések kapcsán szükséges arra is a figyelmet felhívni, hogy az uniós értékhatárt el nem érő beszerzések esetében is meg kell felelni az uniós alapszerződésből következő átláthatósági követelményeknek.² Jelentős kockázatot jelent ezért az uniós szempontú ellenőrzések során, amennyiben az ajánlatkérő egy, az uniós értékhatárt elérő, ennél fogva határon átnyúló jelentőséggel bíró közbeszerzés egyes elemeit a Kbt. 18. § (3) bekezdése alapján annak érdekében darabolja fel mesterségesen, hogy azok hirdetmény nélküli eljárástípusban legyenek megvalósíthatóak.

---

² Lásd erről a Bizottság értelmező közleményét:

http://www.kozbeszerzes.hu/static/uploaded/document/Ertekhatar_alatti_HU.pdf